

Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa -hankkeen toteutuminen vuonna 2019

Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa hankkeen tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamistoimintaa sekä tuoda lasten ja nuorten ääntä kuuluviin kunta- ja maakuntahallinnossa sekä muissa yhteisöissä.

Vaikuttamistehtävissä toimivien nuorten osaamisen ja valmiuksien vahvistaminen

Toimintavuoden aikana järjestettiin kaksi isompaa koulutustilaisuutta kuntien nuorisovaltuutetuille. Helmikuun alussa Nuorisokeskus Piispalassa jaettiin hyviä käytäntöjä nuorisovaltuustotoiminnasta, pureuduttiin viestinnän eri osa-alueisiin sekä verkostoiduttiin muiden nuorisovaltuutettujen ja ohjaajien kesken. Kaksipäiväisellä leirillä nuorilla oli myös mahdollisuus ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin ja vaihtaa kokemuksia kunnallisesta vaikuttamisesta. Keski-Suomen Nuorisovaltuustojen yhteinen syysstartti järjestettiin leirillä nousseista nuorten toiveista saada perehdytystä toimintakauden alkuun. Ensimmäistä kertaa järjestetyn koulutuksen sisältönä oli mm. nuorisovaltuutettuna toimiminen, päättäjiin vaikuttaminen sekä kuntahallinto. Palautteiden mukaan toimintamallia jatketaan toteuttamalla tarpeiden mukaan useampi alueellinen koulutus, jonne kutsutaan myös oppilaskuntien edustajat.

Lasten ja nuorten äänen osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen kunnissa

Hankkeen yksi toimintamuodoista on tarjota kuntakohtaista apua ja tukea lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen edistämiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhteydenottajan kanssa, joka voi olla nuorisovaltuusto, ohjaava aikuinen tai koulun rehtori, käydään alkukartoitus tilanteesta ja tarpeista. Tämän jälkeen toimenpiteenä on esimerkiksi koulutus tai Vaikuta-teemapäivän järjestäminen, joka on innostava tapa lisätä lasten ja nuorten tietoa vaikuttamisesta sekä kohtauttaa heitä päättäjien kanssa. Teemapäivän aikana nuoret pääsevät myös kertomaan ajatuksiaan kunnan tai maakunnan ajankohtaisiin aiheisiin.

Vaikuta-teemapäivän idea on aina jalkautua sinne missä nuoret ovat, esimerkiksi kouluun ja sinne osallistuu aina kyseisen koulun koko ikäluokka tai pienemmässä useampi luokka. Järjestelyissä on aina mukana koulun nuoria, opettajat sekä kunnan päättäjät ja muita yhteistyötahoja. Vuoden 2019 aikana viidessä kunnassa on järjestetty tai järjestetään loppuvuoden aikana yhteensä kahdeksan Vaikuta! -teemapäivää, joista kolme yläkoululaisille, kaksi alakoululaisille ja yksi lukiolaisille. Lisäksi kaksi Vaikuta-päivää järjestetään ammattikouluissa, joihin nousi tarve keväällä nuorten kanssa käydyissä keskusteluissa. Näiden toteuttamiseksi haettiin ja saatiin erillinen Erasmus+ rahoitus.

Lasten ja nuorten osallisuutta sekä vaikuttamista mahdollistavien aikuisten tuki ja koulutus

Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten kanssa töitä tekevien henkilöiden osaamista liittyen lasten ja nuorten vaikuttamiseen. Lisäksi tavoitteena on kehittää kuntien ja koulujen toimintakulttuuria nuorten vaikuttamista ja toimijuutta vahvistavaksi. Näihin tavoitteeseen pääsemiseksi vuoden aikana osallistuttiin mm. LAPE-akatemiaan kouluttamalla kuntien sivistys- ja terveysalan asiantuntijoita. Opetushenkilöstölle suunnatussa KEOS2019 -seminaarissa lasten ja nuorten osallisuus oli esillä yhdistyksen esittelypisteellä sekä työpajassa. Lisäksi nuorten toimijuuteen pureuduttiin nuorten ilmastovaikuttamiseen painottuvassa paneelikeskustelussa. Keväällä yhdessä kunnassa järjestettiin yhdistysten toimijoille koulutusta mitä tulee huomioida, kun nuoria osallistetaan toimintaan. Syksyn lopussa pohjoisessa Keski-Suomessa järjestettiin yhteistyönä koulutuksellinen verkostoitumistapahtuma kuntien virkamiehille ja järjestöjen toimijoille, jossa oli tietoa ja menetelmiä nuorten osallistamiseen. Näissä kaikissa tilaisuuksissa nuoret ovat olleet mukana tilaisuuksien suunnittelussa, toteutuksessa sekä kouluttajana.

Jokaisesta keskisuomalaisesta kunnasta on nimetty ns nuorisovaltuuston ohjaava aikuinen tai yhteyshenkilö, joiden tehtäväkuvat ja resurssit nuorten vaikuttamisen tukemiseen kunnasta riippuen voivat kuitenkin olla hyvin erilaiset. Kuntien resurssit ylipäättään nuorisotyön toteuttamiseen vaihtelee hyvin paljon Keski-Suomen sisällä. Joissain kunnissa ohjaajan tehtävänä on koordinoida muutakin nuorten osallisuustoimintaa, osassa kunnista nuorisovaltuuston tukeminen on hyvin pieni osa yhteyshenkilöiden isompaa hallinnollista tehtäväkuvaa. Hankkeen tarjoama yksilökohtainen tuki ja sparraus ohjaaville aikuisille korostui, kun useammassa kunnassa vaihtui vuoden aikana yhteyshenkilö. Lisäksi nuorisovaltuusto-ohjaajien verkostotapaamia järjestettiin vuoden aikana neljästi.

Toimintamallien kehittäminen ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Nuorten vaikuttamisen edistämiseksi on kartoitettu avointa sähköistä Vaikuta-alustaa, joka mahdollistaisi suoraan vaikuttamismahdollisuuksista viestimisen nuorille. Loppusyksystä perustettiin avoin WhatsApp -ryhmä ja lisäksi olemassa olevia, kuten nuortenideat.fi ja nuoretjaosallisuus.fi -sivustoja hyödynnetään tarpeen mukaan toiminnassa. Vaikuta-teemapäivän toimintamallia on levitetty ja kehitetty yhteistyössä erityisesti Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan sekä Nuorisokeskus Marttisen osallisuustyöntekijöiden kanssa. Toimintamalli on yksi ALL YOUTH -tutkimushankkeen tutkittavista toimintamalleista ja lisäksi siitä ollaan tekemässä gradua. Myös muita toimintamalleja ja -tapoja mm. kuntien nuorisovaltuustojen tukemiseen kehitetään yhteistyössä muiden maakuntien osallisuuskoordinaattoreiden kanssa.

Vuoden aikana on tehty tiivistä yhteistyötä Keski-Suomen liiton sekä muiden kunnallisten ja ylikunnallisten organisaatioiden kanssa, jotka edesauttavat tai toteuttavat nuorten vaikuttamista. Nuoret ovat osallistuneet mm. Keski-Suomen Liikennejärjestämissuunnitelman työpajoihin ja Ilmasto-ohjelman starttiin sekä Haukkalan säätiön ammattilaisseminaariin ja LAPE-akatemiaan tuoden nuorten äänen esille. Hankkeen työntekijät ovat osallistuneet useisiin kehittämis- ja koordinaatioryhmiin, kuten Kyky-ryhmään, Lasten ja nuorten hyvinvointi -ryhmään sekä Keski-Suomen osallisuusfoorumiin. Yhteistyötä on tehty myös Keski-Suomen kuntien nuorisotyön koordinaatiohankkeen kanssa sekä muiden nuorten osallisuutta toteuttavien tahojen kanssa.